

Topná sezóna – požární bezpečnost při užívání tepelných spotřebičů a komínů

Česká asociace hasičských důstojníků i v roce 2023 vyhláší Den požární bezpečnosti, kterým je každoročně vybraný pátek 13. V letošním roce připadne tento den na pátek 13. října. Dlouhodobým cílem je snaha „zlomit“ pověru o nešťastném pátku třináctého. Hasiči v Pátek 13. tradičně ukazují svou připravenost na mimořádné události, propagují požární ochranu a preventivně působí na veřejnost. Je to den, kdy se veřejnosti otevírají hasičské stanice, a pořádá se řada akcí pro děti.

Každoročně je v rámci Dne požární bezpečnosti řešena konkrétní problematika. Pro letošní rok bylo zvoleno téma, které koresponduje s říjnovým termínem, a to: *Topná sezóna – požární bezpečnost při užívání tepelných spotřebičů a komínů.*

Požární bezpečnost tepelných spotřebičů nebo komínů by měla být v podzimním období jednou z priorit. Nepodceněná příprava na topnou sezónu může ušetřit spoustu starostí způsobených nejen nefunkčními spotřebiči nebo komíny, ale rovněž ochránit zdraví a bezpečí naše, našich blízkých nebo náš majetek. Provozování tepelných spotřebičů na jednu stranu přináší zvýšený tepelný komfort ve vlastním obydlí nebo nezávislost na dálkových dodávkách tepla, na druhou stranu vyžaduje individuální přístup a velkou míru zodpovědnosti.

Ze statistik HZS ČR vyplývá, že ročně dojde cca ke 125 požárům způsobených topidly a cca 1300 požárům komínů. Následky takových požárů mohou být různé. U těch šťastnějších skončí pouze materiálními škodami, u těch méně šťastných i zraněním nebo dokonce úmrtím. Za poslední 3 roky eviduje HZS ČR v souvislosti s požáry způsobenými užíváním topidel nebo komínů celkem 9 usmrcených osob, 104 zraněných osob a přímé škody za 303,5 mil. Kč. Udržovat tepelné spotřebiče a komíny funkční a provozuschopné se tedy jistě vyplatí.

	Topidla		
	2020	2021	2022
Počet požárů	109	136	128
Přímá škoda (tis. Kč)	45 768.0	25 225.9	50874.0
Zraněných osob	8	12	17
Usmrcených osob	4	1	1

Tabulka 1 Požáry topidel v ČR za období 2020-2022

	Komíny		
	2020	2021	2022
Počet požárů	1352	1340	1245
Přímá škoda (tis. Kč)	46 175.8	69 449.8	66 034.9
Zraněných osob	14	25	28
Usmrcených osob	1	2	0

Tabulka 2 Požáry komínů v ČR za období 2020-2022

Spotřebiče je možné podle druhu spalované látky rozdělit na spotřebiče na tuhá, kapalná a plynná paliva. Pro každý druh spotřebiče platí jiná pravidla pro jejich provoz a údržbu. Proto je nutné vždy při jejich užívání postupovat v souladu s návodem výrobce. Při používání tepelných spotřebičů, u kterých není k dispozici průvodní dokumentace (návod výrobce na provoz, kontroly, údržbu, obsluhu apod.), se postupuje podle dokumentace technicky a funkčně srovnatelných druhů a typů spotřebičů. V průvodní dokumentaci výrobce by měla

vždy být uvedena i tzv. bezpečná vzdálenost spotřebiče od povrchů stavební konstrukce, podlahové krytiny a zařizovacích předmětů z hořlavých hmot. Základní bezpečné vzdálenosti spotřebičů od hořlavých hmot jsou stanoveny v příloze č. 8 k vyhlášce č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb, ve znění pozdějších předpisů.

Kromě spotřebičů, je nutné rovněž pečovat o spalinové cesty. Spalinová cesta neboli komín je dutina určená pro odvod spalin do volného ovzduší. Komínové těleso jako celek se skládá z tepelného spotřebiče, kouřovodu a komína. Všichni provozovatelé spalinových cest by neměli zapomenout na povinnosti související s jejich provozem, které jsou stanoveny zákonem č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláškou č. 34/2016 Sb., o čištění, kontrole a revizi spalinové cesty, která stanovuje četnost čištění a kontrol spalinových cest.

Revize spalinové cesty

Provádí se:

- před jejím uvedením do provozu nebo při každé stavební úpravě komínu,
- při změně druhu paliva připojeného spotřebiče,
- před připojením spotřebiče do nepoužívané spalinové cesty,
- před výměnou spotřebiče paliv s výjimkou výměny spotřebiče stejného druhu, typu, provedení a výkonu za podmínky, že způsobilost spalinové cesty je potvrzena zprávou o provedení čištění a kontroly spalinové cesty,
- po komínovém požáru,
- při vzniku trhlin ve spalinové cestě, popř. při důvodném podezření na výskyt trhlin ve spalinové cestě.

Revizi spalinových cest může provádět výhradně oprávněná osoba, kterou je zároveň držitel osvědčení revizního technika spalinových cest.

Čištění spalinové cesty

Čištěním spalinové cesty se rozumí pravidelné odstraňování pevných látek, usazenin a nečistot ze spalinové cesty a výběr pevných částí spalin nahromaděných v půdici komínového průduchu a kondenzátů ze spalinové cesty.

Provádí ho oprávněná osoba, kterou je držitel živnostenského oprávnění v oboru kominictví. Výjimkou je čištění komínů u spotřebičů s výkonem do 50 kW včetně. Čištění komínu u těchto spotřebičů lze provádět svépomocí. Nicméně se doporučuje při čištění komínových těles obrátit na odborníky.

Kontrola spalinové cesty

Provádí se po jejím vyčištění posouzením:

- zda stav a provedení spalinové cesty v době kontroly odpovídá technickým požadavkům, podle kterých byla navržena a provedena a bylo zahájeno její užívání,
- zda stav a provedení spalinové cesty zajistí, aby byly bezpečně odvedeny a rozptýleny do volného ovzduší spaliny od všech připojených spotřebičů,

- zda je zajištěn volný a bezpečný přístup ke spalinové cestě a k jejím vybíracím, vymetacím, kontrolním, měřicím a čisticím otvorům,
- zda je dodržena bezpečná vzdálenost spalinové cesty od hořlavých předmětů a stavebních hmot třídy reakce na oheň B až F,
- zajištění požární bezpečnosti stavby, zvláště při prostupu spalinové cesty vodorovnými a svislými stavebními konstrukcemi, půdním prostorem nebo střechou a vývodů spalin obvodovou stěnou,
- nedošlo-li ke zemně jejího stavebně technického stavu,
- zda nedošlo k zásadním změnám oproti stavu zjištěnému při minulé kontrole nebo revizi.

Kontrolu spalinové cesty provádí oprávněná osoba, kterou je držitel živnostenského oprávnění v oboru kominictví.

Výkon připojeného spotřebiče paliv	Činnost	Druh paliva připojeného spotřebiče paliv				
		pevné		kapalné		Plynné
		celoroční provoz	sezónní provoz	celoroční provoz	sezónní provoz	
do 50 kW včetně	čištění spalinové cesty	3 x za rok	2 x za rok	2 x za rok	1 x za rok	1 x za rok
	kontrola spalinové cesty	1 x za rok		1 x za rok		1 x za rok
nad 50 kW	čištění a kontrola spalinové cesty	2 x za rok		1 x za rok		1 x za rok

Tabulka 3 Četnost provádění kontrol a čištění spalinových cest dle vyhlášky č. 34/2016 Sb., o čištění, kontrole a revizi spalinové cesty

Požár

V případě vzniku požáru sazí v komíně neprodleně volejte hasiče na tísňovou linku 150, případně 112. Požár v komíně nikdy nehaste vodou z důvodu možného popraskání komínového tělesa, či exploze.

Hasební práce provádějte pouze v případě, že nemůže dojít k ohrožení zdraví nebo života zasahující osoby! V opačném případě neprodleně opusťte místo požáru!

Urychleně odstraňte veškerý hořlavý materiál z blízkosti komínového tělesa. Pokud je to možné, omezte přístup vzduchu do komína (např. uzavřením vzduchové klapky u kotle, odstraněním kouřovodu a utěsněním sopouchu např. textilií, která bude plnit vzduchotěsnící funkci).